

В І Д Г У К

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента

Цюлюпи Наталії Леонідівни

на дисертацію **Чень Кай**

«Методика виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю

13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

Сучасна мистецька освіта в Україні та Китаї нині переживає реформування, спричинене політичною, державною, соціальною та економічною перебудовою країн. Тому спільним завданням українських і китайських навчальних закладів є підготовка випускників, здатних сприймати освітні нововведення та впроваджувати їх в освітню практику. В зв'язку з цим посилюється значення проблеми виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України та Китаю.

Орієнтація сучасної музично-просвітницької діяльності на формуванні людини з високим рівнем духовності, здатної зберігати й примножувати культурні надбання нації значною мірою пов'язана з новою соціокультурною ситуацією в Україні та Китаї, що сприяє оновленню змісту музично-педагогічної освіти, набуває гуманістичного характеру, надаючи пріоритету загальнолюдським цінностям. При цьому значно зростає роль особистісних якостей і переконань майбутнього вчителя музики, оскільки вони разом із набутими знаннями, уміннями й навичками уособлюють гідного представника музичної культури.

Аналізуючи дисертаційне дослідження Чень Кай з точки зору його **актуальності**, варто зазначити, що питання формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики завжди посідали вагомe місце у методиці інструментального навчання.

Посилює актуальність проблеми дослідження необхідність розв'язання ряду суперечностей. Зокрема, це стосується численних та різнопланових напрацювань щодо методології виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики і недостатнім впровадженням цих напрацювань у практику вищих навчальних закладів України та Китаю. Дисертаційне дослідження дозволить наблизитись до розв'язання суперечності і між тенденцією посилення виконавсько-просвітницької спрямованості музичного навчання у Китаї та відсутністю розробленої методики, що інтегрує накопичений музично-педагогічний та виконавсько-просвітницький досвід різних національних шкіл, новітні науково-методичні дослідження стосовно виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю.

Автор концептуально аналізує роботи в різних напрямках наукового знання: естетико-філософському, культурологічному, музично-психологічному, музично-просвітницькому (стор. 14), що дає змогу розкрити основні структурні елементи виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики з точки зору їх фахової підготовки і розвитку музичного мислення.

Дисертантом ретельно розроблено та логічно обґрунтовано структуру наукового пошуку. Особливої уваги заслуговує побудова, єдність та змістова наповненість розділів і підрозділів, смислових блоків, вивіреність висновків (як проміжних, так і узагальнених). Співвідношення теми, структури та змісту роботи не викликає заперечень.

Автор дослідження чітко окреслює мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження, його наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Ретельний аналіз змісту дисертації та автореферату дає підстави стверджувати про їх наукову обґрунтованість, логічність і послідовність у вирішенні поставлених завдань, а також про наукову ерудицію автора.

Детальний розгляд змісту роботи виявив виважений підхід дисертанта до всіх етапів дослідження. Дисертація Чень Кай є ґрунтовним дослідженням, в

якому наводяться науково-теоретичні, методологічні та практичні аспекти вирішення проблеми виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики.

Аналіз тексту дисертаційного дослідження дає підстави вважати, що проблема виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики ґрунтовно досліджена автором. Структура дисертації відтворює логіку наукового пошуку, яка підтверджує новизну, теоретичну та практичну значущість проведеного дослідження.

У даній роботі Чень Кай робить спробу вирішити декілька актуальних завдань виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю. На переконання автора, вирішення завдань їх виконавсько-просвітницької підготовки необхідно здійснювати, враховуючи менталітет народу та особливості національного музичного мистецтва і ораторського мистецтва, через розкриття інтонаційної природи китайської та української мови і музики, їх метро-ритмічної основи, пов'язаної з мистецтвом пісенних оповідей та інструментальної практики (пар. 3.1).

Необхідно відзначити ґрунтовну теоретичну базу дисертаційного дослідження, одержані результати, що мають безумовну наукову новизну і теоретичне значення. Дисертантом вперше: здійснено цілісний науковий аналіз проблеми формування виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх учителів музики; визначено зміст і структуру цього феномену (пар. 1.2); розроблено поетапну методику формування виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх учителів музики в процесі фортепіанного навчання (пар. 2.2); уточнено сутність поняття «виконавсько-просвітницькі уміння» (пар. 1.2); визначено педагогічні умови формування виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх учителів музики та обґрунтовано можливості їх впровадження у навчальний процес педагогічних університетів України та Китаю (пар. 2.2); удосконалено комплекс методів і прийомів формування виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх учителів музики в умовах

фортепіанного навчання; визначено компонентну структуру виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх учителів музики (пар. 3.1).

Вагомим здобутком дисертації є вдало обґрунтовані спеціальні підходи: феноменологічний, синергетичний, особистісно-орієнтований, аксіологічний і тезаурусний (пар. 2.2), що в умовах фахової підготовки музиканта-педагога виступають методологічною основою до здійснення виконавсько-просвітницької діяльності. З огляду на її специфіку, саме вони впливають на динаміку змін у виконавсько-просвітницькій діяльності.

Окремо слід відзначити концепцію викладу наукової інформації в теоретичній частині дослідження, зокрема раціональну побудову схем і таблиць, які представляють функції музично-просвітницької діяльності педагога-музиканта (рис. 1.1), різновиди виконавсько-просвітницької діяльності (табл. 1.1), принципи формування виконавсько-просвітницьких умінь (рис. 2.1), уміння виконавсько-просвітницької діяльності за визначеними компонентами (рис. 2.2), особливості формування умінь і навичок студентів до виконавсько-просвітницької діяльності (табл. 2.2), організаційно-методичну модель виконавсько-просвітницької підготовки педагога-музиканта (рис. 2.3), співвідношення критеріїв та показників виконавсько-просвітницьких умінь майбутніх педагогів-музикантів (табл. 3.1).

У констатувальній частині дослідження розроблено діагностичний інструментарій з метою виявлення рівнів сформованості означеної якості, досить вичерпно викладений зміст методів проведення даної частини експерименту.

Відзначимо різнопланову методика проведення формувального етапу експериментального дослідження, що переконує в ефективності запропонованої інноваційної методики, вкрай важливої для якісного формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю.

Шляхом дослідницького пошуку дисертант визначив три етапи формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики, кожен з яких характеризувався повнотою означеної мети та окреслених завдань (стор. 120). Детальне розкриття дослідно-експериментальної роботи за цими етапами показує доцільність використання запропонованих дисертантом принципів, педагогічних умов, форм та методів формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю. Аналіз результатів експерименту наочно демонструє можливість зростання рівня виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики, а також динаміку формування окремих їх компонентів.

Зауважимо, що в мовностилістичному оформленні дисертації враховано особливості наукового стилю мовлення й особливості досліджуваної педагогічної проблеми. Структура дисертаційної роботи відповідає вимогам АК МОН України до дисертаційних робіт. Автором опрацьовано значну кількість педагогічної, психологічної, методичної та музикознавчої літератури. Варто також підкреслити ідентичність змісту автореферату та основних положень дисертаційної роботи.

Отже, виконана Чень Кай дисертаційна робота містить нові, раніше не захищені наукові положення, а отримані результати є своєчасною відповіддю на актуальні запити сучасної теорії і методики музичного навчання.

Не викликає сумніву практичне значення виконаної роботи, матеріали якої можуть бути використаними у музичній освіті України та Китаю; розробці методичних рекомендацій щодо формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики; створенні навчально-методичної літератури; поліпшенні якості викладання виконавських дисциплін у закладах музично-педагогічної освіти; проведенні подальших досліджень з оптимізації музичного навчання.

У цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, окремо в дискусійному плані висловлюємо ряд зауважень та побажань:

- У підрозділі 2.2. в процесі моделювання досліджуваного процесу автор обґрунтовує педагогічні умови виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики, однак неповною мірою висвітлює конкретні методи реалізації кожної із запропонованих педагогічних умов.

- Розроблена автором організаційно-методична модель виконавсько-просвітницької підготовки педагога-музиканта (рис. 2.3) була б інформативнішою, якби дисертант висвітлив методи не в загальному вигляді, а конкретизував їх відповідно до кожного етапу експериментального дослідження.

- На наш погляд, доцільним було б розширити організаційно-методичну модель формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю, а саме – доповнити перелік методів їх формування прийомами виконавсько-просвітницької підготовки.

- На нашу думку, розроблена автором методика набула б більшої ясності за умов розподілу усіх запропонованих методів, приймів і форм роботи на блоки, кожен з яких спрямований на формування окремого виділеного компонента виконавсько-просвітницьких умінь.

- Варто зазначити, що в методиці при достатній кількості методів, які спонукають студентів до аналітичної та рефлексивної діяльності, а також набуття музично-теоретичних і методичних знань, замало таких, котрі спрямовані на удосконалення виконавсько-практичних умінь в процесі фортепіанного навчання.

Висловлені зауваження викликають дискусію, але не зменшують наукової ваги дисертаційного дослідження Чен Кайі не впливають на його загальну позитивну оцінку.

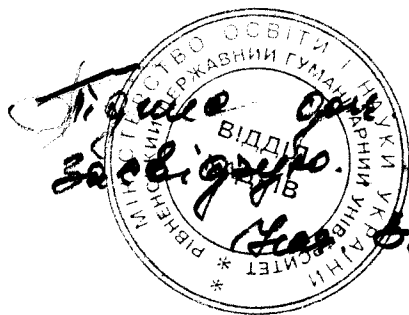
Автореферат повністю розкриває зміст дисертації, основні положення якої відображені у 12 публікаціях, 5 з яких надруковано у провідних фахових виданнях України, 2 – у міжнародних наукових виданнях (з них 1 у співавторстві).

У цілому дисертація Чень Кайє завершеним самостійним і актуальним дослідженням важливої науково-педагогічної проблеми, яке істотно розширює коло знань щодо процесу формування виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю.

Дослідження Чень Кайє «Методика виконавсько-просвітницької підготовки майбутніх учителів музики в університетах України і Китаю» відповідає чинним вимогам «Порядку присудження наукового ступеня та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року за № 567 щодо кандидатських дисертацій (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015), а її автор цілком заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання.

Офіційний опонент,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри естрадної музики
Інституту мистецтв Рівненського
державного гуманітарного університету

Н.Л. Цюлюпа

Цюлюпа Н.Л.